

DDEDDF YW 'DEDDF CYFRAITH SY'N DEILLIO O'R UNDEB EWROPEAIDD (CYMRU) 2018

EXPLANATORY NOTES

SYLWEBAETH AR ADRANNAU'R DDEDDF

Adran 7 – Dehongli cyfraith Cymru sy'n deillio o'r UE

76. Bydd ymadawriad y DU â'r UE yn golygu na fydd gan Lys Cyfiawnder yr UE awdurdodaeth mwyach mewn perthynas â'r DU. Felly, ni fydd llysoedd domestig yn gallu atgyfeirio achosion i Lys Cyfiawnder yr UE ar neu ar ôl y diwrnod ymadael.
77. Mae adran 7(2) yn darparu y penderfynir ar unrhyw gwestiwn o ran dilysrwydd, ystyr neu effaith cyfraith Cymru sy'n deillio o'r UE yn llysoedd y DU yn unol â chyfraith achosion perthnasol Llys Cyfiawnder yr UE cyn i'r DU ymadael â'r UE, egwyddorion cyffredinol cyfraith yr UE a ddargedwir a'r Siarter Hawliau Sylfaenol. Mae hyn yn cynnwys, ymhlith materion eraill, ddehongli mewn dull dibennol pan fo ystyr y mesurau yn aneglur. Mae dull dibennol yn golygu ystyried diben y gyfraith drwy edrych ar ddogfennau perthnasol eraill megis y sail gyfreithiol mewn cytuniadau ar gyfer mesur a phan fo'n berthnasol, y 'travaux preparatoires' (y papurau gwaith) a arweiniodd at fabwysiadu'r mesur, cymhwyso'r dehongliad sy'n gwneud y ddarpariaeth o gyfraith yr UE yn gydnaws â'r cytuniadau, egwyddorion cyffredinol cyfraith yr UE a'r Siarter Hawliau Sylfaenol.
78. Mae Llys Cyfiawnder yr UE a llysoedd domestig yn cymhwyso egwyddorion cyffredinol cyfraith yr UE (megis cymesuredd, hawliau sylfaenol, yr egwyddor ragofalus a pheidio â bod yn ôl-weithredol) wrth benderfynu ar gyfreithlondeb mesurau deddfwriaethol a gweinyddol o fewn cwmpas cyfraith yr UE, ac maent yn helpu i ddehongli cyfraith yr UE hefyd.
79. Pan na fo cyfraith Cymru sy'n deillio o'r UE wedi ei diwygio ar neu ar ôl y diwrnod ymadael, yna caiff ei dehongli yn unol â chyfraith achosion Llys Cyfiawnder yr UE cyn i'r DU ymadael â'r UE, egwyddorion cyffredinol cyfraith yr UE a ddargedwir a'r Siarter Hawliau Sylfaenol (i'r graddau y bônt yn berthnasol).
80. Mae is-adran (2)(b) yn ei gwneud yn ofynnol i lysoedd a thribiwnlysoedd y DU ddehongli cyfraith Cymru sy'n deillio o'r UE drwy gyfeirio (ymhlith pethau eraill) at derfynau cymhwysedd yr UE, fel y mae'n bodoli ar y diwrnod y mae'r DU yn ymadael â'r UE. Ni allai mater ddod o fewn cyfraith Cymru sy'n deillio o'r UE pe na bai gan yr UE gymhwysedd yn y maes hwnnw. Mae Erthygl 5(2) o'r Cytuniad ar Undeb Ewropeaidd yn cadarnhau na allai'r Undeb ond gweithredu o fewn terfynau'r cymwyseddau a roddir iddo gan yr Aelod-wladwriaethau. Mae cymwyseddau nas rhoddir i'r Undeb yn aros gyda'r Aelod-wladwriaethau.
81. Nid yw adran 7(2) ond yn gymwys i gyfraith Cymru sy'n deillio o'r UE fel y mae'r gyfraith honno heb ei haddasu ar neu ar ôl y diwrnod ymadael. Bydd gwneud darpariaeth sy'n cyfateb i gyfraith uniongyrchol yr UE o dan y p#er yn adran 3 yn aml yn cynnwys gwneud addasiadau i'r ddarpariaeth yng nghyfraith uniongyrchol yr UE ar neu ar ôl y diwrnod ymadael. Yn yr un modd, bydd addasiadau i gyfraith Cymru sy'n deillio

*These notes refer to the Ddeddf yw 'Deddf Cyfraith sy'n
Deillio o'r Undeb Ewropeaidd (Cymru) 2018 (c.3)*

o'r UE o dan adrannau 4 a 5 yn cael eu gwneud ar neu ar ôl y diwrnod ymadael. Yn yr achosion hyn, ni fydd yr egwyddor yn adran 7(2) yn gymwys ac felly nid oes gofyniad i benderfynu ar gwestiynau o ran dilysrwydd, ystyr neu effaith y rheoliadau hynny yn unol â'r is-adran honno. Fodd bynnag, mae adran 7(5) yn ei gwneud yn glir nad yw is-adran (2) yn gweithredu i atal llys rhag penderfynu ar gwestiwn o ran dilysrwydd, ystyr neu effaith darn o gyfraith Cymru sy'n deillio o'r UE sydd wedi ei addasu ar neu ar ôl y diwrnod ymadael fel y darperir ar ei gyfer yn is-adran (2) os yw gwneud hynny yn gyson â bwriad yr addasiadau.

82. Mae adran 7(3) yn galluogi'r Goruchaf Lys, ond nid unrhyw lys domestig arall, i wyro oddi wrth gyfraith achosion Llys Cyfiawnder yr UE cyn i'r DU ymadael â'r UE. Mae is-adrannau (2) a (3) yn cyfuno i ddarparu y bydd i gyfraith achosion Llys Cyfiawnder yr UE cyn i'r DU ymadael â'r UE yr un statws rhwymol, neu statws o ran cysail, mewn llysoedd a thribiwnlysoedd domestig â phenderfyniadau presennol y Goruchaf Lys. Mae is-adran (4) yn adlewyrchu'r arfer presennol a ddefnyddir gan y Goruchaf Lys wrth benderfynu pa un ai i wyro oddi wrth ei benderfyniad blaenorol ei hun. Mae'r prawf a ddefnyddir gan Oruchaf Lys y DU wedi ei nodi mewn datganiad arfer presennol a wnaed gan D#r Arglwyddi ym 1966 ac a fabwysiadwyd gan y Goruchaf Lys yn 2010. Nododd y datganiad hwnnw, ymhlith pethau eraill, er y bydd yn trin ei benderfyniadau blaenorol fel pe baent yn rhwymol fel arfer, y bydd yn gwyro oddi wrth ei benderfyniadau blaenorol pan ymddengys yn briodol gwneud hynny.
83. Mae adran 7(6) yn darparu diffiniadau at ddibenion adran 7. Mae'r diffiniadau o gyfraith achosion ddomestig a ddargedwir, cyfraith achosion yr UE a ddargedwir ac egwyddorion cyffredinol cyfraith yr UE a ddargedwir wedi eu cyfyngu i'r materion hynny sy'n berthnasol i unrhyw beth y caniateir gwneud rheoliadau mewn cysylltiad ag ef o dan adran 3, 4 neu 5. Mae effaith adran 7 wedi ei chyfyngu felly i gwmpas cyfraith Cymru sy'n deillio o'r UE.